

El desengany del món àrab

JOAN ROURA

La primera setmana de l'any començarà amb un nou motiu de preocupació per als països àrabs i musulmans de l'Orient Mitjà. Israel, Turquia i els Estats Units tenen previst de fer entre el 5 i el 9 de gener, a la Mediterrània oriental, les primeres maniobres militars conjuntes que han anomenat "Sirena Confuada".

No haurien de ser tan autocomplaents. La regió amenaça tempesta i tots tres socis podrien embarrancar en aigües diferents, però sacsejades per un mateix corrent: l'Islam, l'element central d'una civilització que arrossega mar de fons en un clima d'indignació pel bloqueig de totes les seves reivindicacions històriques, i particularment de la qüestió palestina, que n'és el nucli.

El món àrab, primogènit de la civilització musulmana, comença l'any buscant el consens al voltant d'un desengany: Israel i els Estats Units obliden les promeses que els van fer en l'època ascendent del procés de pau al Pròxim Orient, just quan Washington acabava de derrotar l'Iraq amb l'aliança estratègica d'alguns països àrabs com Síria i Egipte.

A la conferència de països musulmans que es va desenvolupar a Teheran fa tres setmanes hi va haver la condemna previsible contra Israel; però més significativa va ser la signatura d'estats com Egipte, Jordània, Aràbia Saudita i l'Autoritat Nacional Palestina estampada a un comunicat final que ja no desqualificava globalment el procés de pau, sinó que exigia més pragmàticament la fi de la

política expansionista del govern israelià i criticava la incapacitat dels Estats Units de garantir el compliment dels acords de pau rubricats entre Israel i l'OAP.

Els arguments crítics van ressonar amb més força i més convenciment que mai a Teheran. La posició recalcitrant del govern israelià ha posat a la defensiva els països àrabs més moderats, compromesos directament o indirecta amb el procés de pau, i que són també els més amenaçats per l'extremisme islamista i la se-

Autobús de turistes després d'un atemptat islamista al Caire. Els països àrabs més moderats són els més amenaçats per l'extremisme islamista.

va lluita sens treva contra uns règims que consideren claudicants.

La cimera, finalment, gràcies a les intenses pressions de l'Aràbia Saudita, però també d'Egipte, va condemnar els actes de terrorisme islamista comesos en països musulmans. L'Iran, a més, es va comprometre a deixar d'exportar l'extremisme religiós. És d'esperar, doncs, que països especialment castigats com Algèria i Egipte tinguin un respir a termini mitjà, però sembla clar que, contràriament, cal preveure un increment de la pressió de grups com la Hezbol-lah libanesa i el Hamàs palestí, que atempten

El món àrab està desenganyat. Israel i els EUA debiliten els règims moderats oblidant el suport de Síria i Egipte en la guerra contra l'Iraq.

contra objectius israelians, legítims segons que es desprèn de les resolucions de Teheran.

El marge de maniobra és cada vegada més estret. El procés de pau no ha donat els dividends promesos als països que s'hi van vincular, sobretot els palestins. Més aviat altrament. Aquests compromisos han motivat un increment de la inestabilitat interna i la por ha fet que de mica en mica aquests estats hagin evolucionat cap a posicions més contemporitzadores amb els règims radicals. Tal com deia durant la cimera l'analista polític egipci Mohàmmed Sid Àhmed: "ningú no és totalment contrari a la Hezbol-lah. Té una funció, com la tenia l'OAP. Tenim necessitat de demostrar que no acceptem l'ocupació en silenci".

Aquest desplaçament de forces ha estat prou evident durant tot el 1997. El primer ministre israelià Binyamin Netanyahu va tancar la via de negociació amb Síria i el març va posar una càrrega de profunditat a tot el procés de pau amb la construcció d'un nou barri jueu a la Jerusalem

oriental. Automàticament els interessos dels Estats Units se n'han ressentit. Dos exemples: el fracàs a l'hora de cercar aliats durant l'última crisi amb l'Iraq, i l'assistència de tots els cinquanta-cinc països musulmans a la cimera de Teheran, malgrat el boicot que Washington vol imposar contra l'Iran. El missatge és clar: el món àrab, desenganyat, amenaça amb una alternativa al protagonisme exclusiu dels EUA a la regió. A manca d'una opció diplomàtica viable, poden cridar l'atenció de l'administració nord-americana amb l'obertura d'una crisi que pot ser profunda.